

10 JAN. 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Číslo: 76/2002

1320

N á v r h

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Rastislava ŠEPTÁKA

n a v y d a n i e

zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 100/1988 Zb.
o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky

s c h v a ľ u j e

návrh poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Rastislava ŠEPTÁKA na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov

Bratislava január 2002

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

II. volebné obdobie

Z á k o n

z

**ktorým sa mení dopĺňa zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1988
o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

ČI. I

Zákon Slovenskej národnej rady č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 6 v odseku 1 písmeno c) sa slovo „príjem“ nahrádza slovami „základ dane“.
2. V § 145a v odseku 1 sa slovo „príjem“ nahrádza slovami „základ dane“.

ČI. II

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. apríla 2002.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Z praxe dnešnej doby vieme, že malí podnikatelia z dôvodu, že ich príjem z podnikania prekročí 100 000 Sk, čím musia platiť poisťovne do Sociálnej poisťovne rušia svoje živnosti z dôvodu, že sa im neoplatí podnikať, keďže zaplatia na odvodoch viac ako si dokážu svojou činnosťou zarobiť. Uvediem dva príklady zo života:

Príklad 1

Študent dennej formy štúdia na vysokej škole privyrábajúci si prevádzkovaním živnosti formou nákupu, kompletizovaním a následným predajom výpočtovej techniky v priebehu roka nakúpil počítačové komponenty za 105 000 Sk, poskladal z nich tri počítače a predal ich za 111 000 Sk, čo je normálna marža v tejto oblasti (pri neexistencii stálej predajne). Jeho čistý zisk bol 6 000 Sk.

Podľa zákona č. 100/1988 Zb. o Sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (posledná novelizácia 31. 5. 2001 zákonom č. 242/2001) je zúčastnený na dôchodkovom zabezpečení.

Zákon č. 100/1988 Zb. § 6 odsek 1 písmeno c)

1) Na dôchodkovom zabezpečení sú zúčastnení

c) samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu bol vyšší ako 100 000 Sk.

Podľa toho istého zákona je zúčastnený aj na nemocenskom poistení.

Zákon č. 100/1988 Zb. § 145a, odsek 1

(1) Na nemocenskom poistení sú zúčastnené samostatne zárobkovo činné osoby, ktorých príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu bol vyšší ako 100 000 Sk.

Podľa zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnom poistení (posledná novelizácia 31. 5. 2001 zákonom č. 85/2001 Z. z.) musí platiť poisťovne do Sociálnej poisťovne vo výške 4,8% (nemocenské poistenie) + 28% (dôchodkové zabezpečenie) = 32,4 % z vymeriavacieho základu.

Zákon č. 274/1994 Z. z. § 15 odsek 3

(3) Samostatne zárobkovo činná osoba a spolupracujúca osoba platí poisťovne vo výške 4,8 % na nemocenské poistenie a 28 % na dôchodkové zabezpečenie z vymeriavacieho základu.

Podľa toho istého zákona je vymeriavacím základom polovica základu dane.

Zákon č. 274/1994 Z. z. § 16 odsek 5

(5) Vymeriavacím základom na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb, ak nie je ďalej ustanovené inak, je polovica pomernej časti základu dane z príjmov fyzických osôb dosiahnutých v rozhodujúcom období v súvislosti s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti. Pomernou časťou základu dane sa rozumie časť pripadajúca na jeden kalendárny mesiac prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti v rozhodujúcom období. Takto zistený vymeriavací základ sa použije od 1. júla bežného roka do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

Uvažujem, že dotýčny nemal žiadne prevádzkové náklady (absúrdne !!!). Potom potom podľa zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov, jeho základ dane po odpočítaní nezdaniteľnej časti základu dane vo výške 38 760 Sk je mínusový a teda neodvádza žiadnu daň.

$$6\ 000\ \text{Sk} - 38\ 760\ \text{Sk} = - 32\ 760\ \text{Sk}.$$

Zákon č. 366/1999 Z. z. § 12, ods. 2 písm. a)

(2) Nezdaniteľné časti základu dane sú sumy

a) 38 760 Sk ročne na daňovníka;

Keďže podľa zákona 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, musí byť vymeriavací základ najmenej 4 000 Sk mesačne, potom aj v tomto prípade musíme použiť ročný vymeriavací základ vo výške

$$12 \times 4\ 000\ \text{Sk} = 48\ 000\ \text{Sk}.$$

Zákon č. 274/1994 Z. z. § 16 ods. 10 písm. a)

(10) Vymeriavací základ zistený podľa odsekov 1 až 7, odseku 8 písm. a) a odseku 9 je najmenej

a) 4 000 Sk mesačne,

Poistné teda tvorí 32,4 % zo 48 000 Sk, čiže 15 552 Sk.

Jeho zisk bol 6 000 Sk, a po zaplatení poistného dosiahol stratu.

$$6\ 000\ \text{Sk} - 15\ 552\ \text{Sk} = - 9\ 552\ \text{Sk}.$$

Príklad 2

Študent dennej formy štúdia na vysokej škole privyrábajúci si prevádzkovaním živnosti formou poskytovania poradenstva v oblasti výpočtovej techniky dosiahol ročné tržby za svoje služby vo výške 6 000 Sk. Jeho čistý zisk bol teda tiež 6 000 Sk.

Uvažujeme, že dotyčný nemal žiadne prevádzkové náklady (absúrdne !!!). Potom podľa zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov jeho základ dane po odpočítaní nezdaniteľnej časti základu dane vo výške 38 760 Sk je mínusový a teda neodvádza žiadnu daň.

$$6\ 000\ \text{Sk} - 38\ 760\ \text{Sk} = -32\ 760\ \text{Sk}.$$

Zákon č. 366/1999 Z. z. § 12, ods. 2, písm. a)

(2) Nezdaniteľné časti základu dane sú sumy

b) 38 760 Sk ročne na daňovníka;

Nedosiahol príjmy vyššie ako 100 000 Sk, čiže mu nevyplýva účasť na dôchodkovom zabezpečení a na nemocenskom poistení, a teda ani povinnosť platiť poistné do Sociálnej poisťovne.

Dosiahol zisk 6 000 Sk.

Zhrnutie

To znamená, že pri rovnakej výške zisku nie je skutočný zisk u predajcu tovarov a poskytovateľa služieb rovnaký, ale často najmä pri malých objemoch tržieb (vyskytujúcich sa najmä u študentov dennej formy štúdia na vysokej škole alebo u osôb podnikajúcich popri hlavnom zamestnaní) sa diametrálne líši.

Ide tade o jasnú **diskrimináciu medzi predajcami tovaru a poskytovateľmi služieb.**

Táto novela hovorí o odstránení diskriminácie pri platbe odvodov poistného do Sociálnej poisťovne a dáva návrh na riešenie tohto nedostatku. V počiatku prijatia bude mať novela negatívny priamy dopad na príjmy štátneho rozpočtu ale dá sa predpokladať, že v krátkej budúcnosti bude mať pozitívny dopad na štátny rozpočet čím drobní podnikatelia nebudú nútení rušiť svoje živnosti a pracovať na čierno.

Osobitná časť

1. K § 6 odsek 1 písmeno c) a k § 145a, odsek 1

V obidvoch na seba nadväzujúcich paragrafoch ide o odstránenie diskriminácie pri platbe odvodov poistného do Sociálnej poisťovne.

V podstate ide o tieto problémy:

a) aj samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej **zisk** z podnikania je menší ako 100 000 Sk, ale **príjem** z podnikania prekročí 100 000 Sk musí platiť poistné do Sociálnej poisťovne.

b) dochádza k diskriminácii predajcov tovarov oproti poskytovateľom služieb vo výške odvodov do Sociálnej poisťovne.

c) touto novelou by zanikla horeuvedená diskriminácia a zároveň by poistné odvádzali skutočne len tie osoby, ktoré dosiahli zisk nad 100 000 Sk. (Poznámka: napríklad pri platbe odvodov do fondu zamestnanosti sa používa správne **základ dane a nie príjem**).

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI
návrhu zákona s právom Európskej únie

1. **Navrhovateľ zákona** : poslanec NR SR Rastislav Šepták
2. **Názov návrhu zákona** : zákon, ktorým sa mení zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov
3. **V práve Európskej únie problematika návrhu zákona** : nie je upravená
4. **Návrh zákona svojou problematikou** : nepatrí medzi priority uvedené v čl. 70 Európskej dohody o pridružení ale je predmetom odporúčaní v Príprave asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu Európskej únie /Biela kniha/ v 4. oblasti - Sociálne záležitosti
5. **Charakteristika právnych noriem Európskej únie, ktorými je upravená problematika návrhu zákona** : vzhľadom na bod 3 sa neuvádza
6. **Vyjadrenie stupňa kompatibility s právom Európskej únie** : nevyjadruje sa, nakoľko problematika návrhu zákona je ponechaná na vnútroštátnu úpravu jednotlivých členských štátov

MINISTERSTVO FINANCIÍ SR
Odbor štátneho rozpočtu

Bratislava 10. 1. 2002

Národná rada
Slovenskej republiky

Vec: **Stanovisko odboru štátneho rozpočtu k rozpočtovým
dôsledkom návrhu poslanca NR SR Rastislava Šeptáka na
vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č.
100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších
predpisov**

V dôvodovej správe k predloženému návrhu sa konštatuje,
" že v počiatku prijatia navrhovanej novely zákona táto
bude mať negatívny dopad na príjmy štátneho rozpočtu, ale dá
sa predpokladať, že v krátkej budúcnosti bude mať pozitívny
dopad na štátny rozpočet".

Konštatujeme, že riziko dopadov na štátny rozpočet môže
vyplynúť aj v súvislosti s úhradou poistného na dôchodkové
zabezpečenie a nemocenské poistenie, čo môže mať vplyv na
zniženie príjmov Sociálnej poisťovne. Týmto môže dôjsť k
druhotnému vplyvu na štátny rozpočet, resp. na verejný
rozpočet.

Odbor štátneho rozpočtu ďalej konštatuje, že v
predložennom návrhu nie je vykvantifikovaný finančný dôsledok
uvedených vplyvov na štátny rozpočet, ktorý je potrebný k
posúdeniu predložiť.

Odbor štátneho rozpočtu sa v súčasnej etape
prípomienkovania nevyjadruje k legislatívnej a obsahovej
stránke predloženého návrhu zákona.

Ing. Miloš Nosál, CSc.
riaditeľ odboru
štátneho rozpočtu